

ภาคผนวก ก

บันทึกเรื่องเล่าผู้ใหญ่บ้านบุญทัน บุญชูคำ เนื่องในโอกาสที่
สมเด็จพระพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์
เสด็จเยี่ยมชมบ่อน้ำคั้นทรายจุด วันที่ 8 เมษายน 2547

วันที่ 8 เมษายน 2547 เวลาประมาณ 15.00 น. ผู้ใหญ่ ๆ ได้รับโทรศัพท์จากนายอำเภอพนมให้รีบไปที่บ่อน้ำคั้นทรายจุด เนื่องจากสมเด็จพระพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา ฯ เสด็จชมสถานที่ดังกล่าว ทำให้ผู้ใหญ่ ๆ ตื่นเต้นมาก รีบแต่งตัวแล้วเดินทางออกไปทันที พอถึงสี่แยกป้อมตำรวจบ้านถ้ำผิงปรากฏว่า ตำรวจปิดเส้นทางการจราจร ไม่ยอมให้ผ่าน ดังนั้นผู้ใหญ่ ๆ จึงบอกแก่ตำรวจว่า “ทางอำเภอให้ผมเฝ้ารับเสด็จที่บ่อน้ำคั้นทรายจุด” ทางตำรวจก็เปิดทางให้ผ่าน จากนั้นเมื่อมาถึงทางเข้าบ่อน้ำคั้นทรายจุด ก็ถูกตำรวจชายแดนปิดเส้นทางการจราจร เนื่องจากขณะนั้นสมเด็จพระพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา ฯ ได้เสด็จถึงบ่อน้ำคั้นทรายจุดแล้ว ทำให้ผู้ใหญ่ ๆ ต้องแนะนำตัวกับตำรวจชายแดนอีกครั้ง จากนั้นทางตำรวจเปิดทางให้ผู้ใหญ่ ๆ เข้าไป เมื่อไปถึง ทั้งนายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานีต่างเรียกให้ผู้ใหญ่ ๆ เข้าไป แล้วแนะนำว่า เป็นผู้ใหญ่ซึ่งเป็นเจ้าของพื้นที่ที่นี้ จากนั้นสมเด็จพระพี่นางเธอ ฯ ทรงเรียกเข้าไปเฝ้าใกล้ ๆ แล้วทรงตรัสถามว่า
สมเด็จพระพี่นางเธอ ฯ : “ การจัดการท่องเที่ยวที่นี่ทำอย่างไร ”

ผู้ใหญ่บ้าน : “ การจัดการท่องเที่ยวที่นี่ทำด้วยชาวบ้านที่มีการรวมตัวกัน ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อต้องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ให้ใช้ประโยชน์ได้มากและนานที่สุด เช่น ป่าต้นน้ำ บ่อน้ำคั้นทรายจุด ซึ่งชาวบ้านเริ่มอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 ปัจจุบันนี้เหลือพื้นที่ประมาณ 340 กว่าไร่ ส่วนพื้นที่บ่อน้ำคั้นทรายจุด ซึ่งแต่ก่อนเป็นทุ่งหญ้า และชาวบ้านรวมตัวกันอนุรักษ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 จนกลายเป็นป่าที่เกือบสมบูรณ์ ซึ่งลักษณะของบ่อน้ำคั้นทรายจุดจะเป็นแรงดันของน้ำหรืออากาศที่เกิดจากพื้นดิน เมื่อคนลงไปจะทำให้ลอยตัวอยู่ได้ ”

นายอำเภอ : “ อีกผิงเป็นบ่อที่จุด ถ้าคนลงไปแล้วจะมีลักษณะคล้ายเหมือนถูกทรายจุดลงไป ”

สมเด็จพระพี่นางเธอ ฯ : “ ถ้าจั้นนายอำเภอก็ลงไปให้ดูหน่อยซิ ” นายอำเภอลงไปทั้งเครื่องแบบเมื่อลงไปบ่อที่หนึ่งก็ลงไปเพียงแค่หัวเข่า

สมเด็จพระพี่นางเธอ ฯ : “ จั้นนายอำเภอเดินลงไปอีกบ่อซิ ”

จากนั้นนายอำเภอก็เดินลงไปบ่อที่สอง ปรากฏว่า จมลงไปถึงเอว ท่านนายอำเภอรีบคว้า กิ่งไม้เอาไว้ แล้วก็ขึ้นจากบ่อ

สมเด็จพระพี่นางเธอ ฯ : “แล้วบ่อไหนเป็นบ่อน้ำคั้นล่ะ”

ผู้ใหญ่บ้าน : “ทางนี้ครับพระองค์”

สมเด็จพระพี่นางเธอ ฯ : “ผู้ใหญ่ลองลงไปบ่อน้ำคั้นซิ”

ผู้ว่าราชการจังหวัด : “ท่านสั่งให้ลง ผู้ใหญ่ก็ลงนะ”

จากนั้นผู้ใหญ่ลงไป มีความรู้สึกว่ามีแรงดันทำให้ตัวเราลอยอยู่ได้ สมเด็จพระพี่นางเธอฯ ทรงตบมือ แล้วเรียกให้ขึ้นมาเผ้า และทรงถามต่อว่า

สมเด็จพระพี่นางเธอ ฯ : “ชาวบ้านรักษาป่ากันอย่างไร”

ผู้ใหญ่บ้าน : “ชาวบ้านเสียสละทรัพย์สิน ที่ดิน คนละ 10-20 ไร่ แล้วรวมกันให้เป็นป่าต้นน้ำจากนั้นก็อนุรักษ์ รักษาเอาไว้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 จนถึงปัจจุบัน ส่วนน้ำคั้นทรายดูอนุรักษ์เมื่อปี พ.ศ. 2527 ”

สมเด็จพระพี่นางเธอ ฯ : “ดีแล้วผู้ใหญ่ เวลาประชุมบอกชาวบ้านด้วยว่า-ชาวบ้านหรือคนที่คิดรักษาป่าไม่ค่อยมี มีแต่คนที่ทำลายทั้งนั้น ฉะนั้น การกระทำของชาวบ้านหรือการกระทำของผู้ใหญ่เป็นสิ่งที่ดีและเป็นตัวอย่างแก่หมู่บ้านอื่นต่อไป แล้วบอกชาวบ้านด้วยว่าข้าพเจ้าฝากความคิดถึงชาวบ้านทุกคน และขอให้ช่วยกันรักษาสิ่งนี้เอาไว้กันมาก ๆ และนาน ๆ ด้วยให้ถึงลูกถึงหลาน ถ้าข้าพเจ้ามีโอกาสข้าพเจ้าจะกลับมาเยี่ยมอีก และทรงถามต่อว่า น้ำในบ่อนี้จะไหลไปถึงที่ไหน”

ผู้ใหญ่บ้าน : “จากบ่อตรงนี้ จะไหลต่อไปยังคลองบางเลา แล้วเข้าไปยังถ้ำน้ำลอด”

สมเด็จพระพี่นางเธอ ฯ : “ถ้ำน้ำลอดเป็นอย่างไร”

ผู้ใหญ่บ้าน : “ถ้ำน้ำลอดเป็นภูเขา 1 ลูก ทะลุอีกฝั่ง และมีคลองไหลเข้าไปในถ้ำทะลุอีกฝั่ง”

(ท่านสนใจ อยากให้ผู้ใหญ่บ้านพาไปชมอีก แต่เวลาใกล้จะมีคแล้ว จึงไว้โอกาสหน้า)

สมเด็จพระพี่นางเธอ ฯ : “ผู้ใหญ่ดูแลสิ่งนี้ให้ดี ๆ นะ ถ้าข้าพเจ้ามีโอกาสจะกลับมาเยี่ยมใหม่”

จากนั้นท่านก็เสด็จกลับแต่ให้ผู้ใหญ่บ้านเดินตามหลังและตรัสถามมาเรื่อย ๆ

สมเด็จพระพี่นางเธอ ฯ : “การทำท่องเที่ยวของชาวบ้าน ทำอย่างไร”

ผู้ใหญ่บ้าน : “ชาวบ้านรวมตัวกัน จัดบ้านพักบนบ้าน ทำแบบ Home stay ให้แขกมาพัก กินอาหารพื้นบ้าน ก่อนนอนก็จะนั่งคุยแบบพี่แบบน้อง ให้คิดว่า แขกเป็นเสมือนญาติพี่น้องของเราเอง”

ท่านทรงถามมาถึงรถและหีบหีบเหรียญที่เป็นรูปพระองค์ 1 เหรียญ แล้วตรัสว่า
สมเด็จพระที่นั่งนางเธอ ฯ : “ให้เก็บรักษาไว้ให้ดี ๆ เป็นที่ระลึกจากข้าพเจ้า”

วันที่ 6 พฤษภาคม 2547 ผู้ใหญ่ ฯ นำเรื่องนี้แจ้งให้ชาวบ้านในหมู่บ้านทราบ ทำให้ชาวบ้าน
ดีใจและภูมิใจมาก และให้สัญญาว่าจะร่วมกันอนุรักษ์ป่าไม้ และทรัพยากรธรรมชาติ จะรักษาสิ่งนี้
เท่ากับชีวิต